

देहल्यां जलसङ्कटकारणात्
राजनैतिकाः आरोपाः
प्रत्यारोपाः, घुःखिताः जनाः

राजधान्यां नव-दिल्ल्यां जल-सङ्कटम् अनवरतं प्रवर्तते। टैंकर इति जल-सञ्चय-वाहनेभ्यः जल-वितरण-केन्द्रेषु जनानां सुदीर्घ-पङ्क्तयः विद्यन्ते। अनेन कारणेन दिल्लीयां स्थाने-स्थाने विरोध-प्रदर्शनं राजनीतिकोहापोहश्च दृश्यन्ते। नव-दिल्ली नगरपालिका परिषद्-क्षेत्रम् अपि जल-नैयून्य-प्रभावितं वर्तते। परिषदः उपाध्यक्षः सतीश उपाध्यायः वार्ताहरैः सह संवादे दिल्ली-प्रशासनं विरुध्य टैंकर-टैंडर माफिया इत्येतयोः संरक्षणस्य भ्रष्टाचारस्य च आरोपान् आरोपयत्। अमुना जनाः आवासीय-प्रखण्डाः च जलस्य विवेक पूर्णोपयोगाय निवेदिताः। अत्रान्तरे दिल्ली-सर्वकारेण आरोपितं यत् हरियाणायाः भाजपा-प्रशासनं राजनीतिक-विसङ्गति-वशात् दिल्लीयाः जलापूर्तिम् अवरोधयति। दिल्लीयाः जल-मन्त्री आतिशी वार्ताहरान् सम्बोधयन्ती उक्तवती यत् विषयेस्मिन् प्रधानमन्त्रिणे पत्रं विलिख्य शीघ्रं हस्तक्षेपस्य अध्यर्थना कृता। येन अस्याः समस्याः समाधानं भवेत्।

हजयात्रा-प्रबलातपेन
सार्धपञ्च-शताधिकाः
हजयात्रिणः मृत्युमुपगताः

प्रबलातपेन पञ्चशत् डिग्री सेल्सियस् इत्यतः अधिक तापमानेन च सार्धपञ्च-शताधिकाः हजयात्रिणः मृत्युमुपगताः। मिस्र देशे विंशत्यधिक त्रिशतं यात्रिणः निदाघेन तत्सम्बद्ध-रोगप्रभावेण च मृताः। जोर्डन देशस्य राजनयिक-सूत्राणाम् अनुसारम् तत्र षष्टि-जनाः मृताः। मृतकानां सङ्ख्या इतोपि वर्धितुं शक्यते।

नालन्दा- विश्वविद्यालयस्य नूतन-स्वरूपं
उदीयमान-भारतस्य क्षमतायाः शक्तेश्च प्रतीकमस्ति

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमंत्री नरेन्द्र-मोदी बिहारस्य राजगीर-स्थले नालन्दा-विश्वविद्यालयस्य नवनिर्मित-परिसरस्य उद्घाटनम् अकरोत्। अत्रावसरे प्रधानमन्त्री अवोचत् यत् ज्ञानं सप्त-चत्वारिंशदुत्तर-द्विसहस्र-वर्षं यावत् भारतं विकसित राष्ट्रं कर्तुं महत्त्वपूर्णं भूमिकां निभालयिष्यति। नालन्दा विश्वविद्यालय-परिसरस्य उद्घाटनानन्तरं सुषमा स्वराज-सभागारे छात्रान् सङ्काय-सदस्यान् च सम्बोधयन् प्रधानमन्त्री अवोचत् यत् भारतं निज-शिक्षां ज्ञानप्रणालीं च सुदृढां विधाय महाशक्तेः स्थानं प्राप्तुं शक्नोति। अमुना उक्तं यत् नालन्दा विश्वविद्यालयः जगति अस्माकम् अस्मितायाः परम्पराणां च बृहत्तमम् उदाहरणं वर्तते।

नालन्दा- विश्वविद्यालयस्य नूतन-स्वरूपं उदीयमान-भारतस्य क्षमतायाः शक्तेश्च प्रतीकं विद्यते। श्रीमोदिना उक्तं यत् तदीयं प्रशासनं भारताय शिक्षा क्षेत्रे बृहत्तम-ज्ञानकेन्द्र-रूपेण स्थापयितुं कार्यम् आचरति। अत्रावसरे विदेशमन्त्री एस. जयशङ्करः अवदत् यत् शिक्षा प्रशिक्षणं क्षमता-निर्माणं च अन्ताराष्ट्रिय-दृष्टिकोणं समेधितुं प्रभावपूर्णोपायाः विद्यन्ते। अस्मिन् अवसरे बिहारस्य मुख्यमन्त्री नीतिश-कुमारः उपराज्यपालः राजेन्द्र-आर्लेकरः उपमुख्यमन्त्रिणौ सम्राट-चौधरी विजय-सिन्हा अन्ये प्रतिनिधयः सप्तदश राष्ट्राणां राजदूताः च उपस्थिताः आसन्।

चिरागपासवानः
नवदिल्ल्यां विश्व खाद्य-भारतं
चतुर्विंशत्यधिकद्विसहस्रं
कार्यक्रमं सम्बोधितवान्

केन्द्रीय-खाद्य-प्रसंस्करणोद्योगमन्त्री चिराग पासवानः नवदिल्ल्यां विश्व खाद्य-भारतं चतुर्विंशत्यधिकद्विसहस्रं सम्बोधयन् प्रोक्तवान् यत् खाद्य-प्रसंस्करण-क्षेत्रे सीमरहिताः सम्भावनाः वर्तन्ते। अपि च आभिः सम्भावनाभिः कृषकाणाम् आयसंवर्धनं विकसित-भारतस्य स्वजन्पूरणं च भविष्यति। श्री-पासवानः अवोचत् यत् खाद्यपदार्थानां निर्मलता गुणवत्ता-परीक्षणं वैश्विकमानकानां पूर्तिः च प्रशासनस्य प्राथमिकताः भविष्यन्ति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी २०, २१
जून दिनाङ्के जम्मू-कश्मीरे
अन्तर्राष्ट्रीय-योगदिवसस्य
कार्यक्रमे भागं गृह्णन्ति

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रवीण कुमारः

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य आरभ्य जम्मू-कश्मीरस्य द्विदिवसीययात्रायां भविष्यति। प्रधानमंत्री तत्र १५०० कोटिरूप्यकाणां अधिकमूल्यानां ८४ प्रमुखविकासपरियोजनानां शिलान्यासः, उद्घाटनं च करिष्यति। प्रधानमन्त्री अद्य श्रीनगरे "युवानां सशक्तीकरणं, जम्मू-कश्मीरस्य परिवर्तनम्" इति कार्यक्रमे भागं गृह्णीयात्। सः २ सहस्रेभ्यः अधिकान् कर्मचारीन् नियुक्तिपत्रम् अपि वितरिष्यति। कृषिक्षेत्रे, तत्सम्बद्धक्षेत्रेषु च १८०० कोटिरूप्यकाणां प्रतिस्पर्धासुधारपरियोजनाः अपि प्रारभ्यते। २१ जून दिनाङ्के श्रीनगरे दशमस्य अन्तर्राष्ट्रीययोगदिवसस्य उत्सवस्य नेतृत्वं कृत्वा योगसत्रे भागं गृहीत्वा सभां सम्बोधनं करिष्यति।

सुभाषितम्
सहजोऽपि गुणः पुंसां
साधुवादेन वर्धते।
कामं सुरसलेपेन
कान्तिं वहति काञ्चनम्॥
भावार्थ- मनुष्ये में स्थित स्वाभाविक
गुण भी उसकी प्रशंसा करने से
(शाबाशी देने से) बढ़ता है। सुंदर सुवर्ण
भी अच्छे पदार्थों के लेपन से उत्कृष्ट
कान्ति पाता है।

प्रतीकसाठचे मुम्बई

सामान्यज्ञानम्

प्र. नालन्दा विश्वविद्यालयः कुत्र अस्ति
उत्तर : बिहारराज्यस्य राजगीरस्थले
प्र. २०२४ तमस्य योगदिवसे प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी कुत्र भागं ग्रहीष्यति ?
उत्तर : जम्मूकश्मीरराज्ये
प्र. असमराज्यस्य प्राणधारः नदी का ?
उत्तर : ब्रह्मपुत्रनदी
प्र. हनुमतः मातुः नाम किम् ?
उत्तर : अञ्जना
प्र. मणिमहेशमन्दिरं कुत्र अस्ति ?
उत्तर : हिमाचलस्य चम्बाजनपदे भरमौरै
शिवानी शर्मा. हिमसंस्कृतवार्ताः
सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

प्रधानमन्त्रिणा राष्ट्रिय-
सिकल सेल-रक्ताल्पता रोगं
नियत्रितुं प्रशासनस्य
प्रतिबद्धता पुनरावर्तिता

प्रधानमन्त्री-नरेन्द्र-मोदी उक्तवान् यत् केन्द्रप्रशासनं रक्ताल्पतारोग-सम्बद्धानां समाह्वानानां निवारणाय प्रौद्योगिक्याः प्रबलतया अधिकाधिकं मात्रया च प्रयोगं विदधाति। विश्व-रक्ताल्पता-रोग-दिवसावसरे उतवा सिकल सेल इत्याख्ये अवसरे श्रीमोदिना रोगमुम् नियत्रितुं प्रशासनस्य प्रतिबद्धता पुनरावर्तिता। एकस्मिन् सामाजिक-सञ्चार-पटले असौ न्यगदत् यत् प्रशासनेन विगतवर्षे राष्ट्रिय-सिकल सेल-रक्ताल्पताभियानं समारम्भम्। अपि च तत्सम्बद्धे जागरूकतां प्रबलीकर्तुं समुचितोपचारं रोगस्य त्वरिताभिज्ञानं च इत्यादिषु विषयेषु कार्यमपि विधीयते। अत्रावसरे स्वास्थ्यमन्त्रिणा जगत प्रकाश-नड्डा इत्यनेन प्रोदीरितं यत् प्रशासनं शीघ्रमेव निदानं संवर्धयितुं उपचारप्रापणाय रोगीणाञ्च उपचारार्थं ध्यानं प्रददाति।

उत्तरभारतम् एकविंशति-दिनांकं यावत् भीषणोष्णप्रकोपात् शैथिल्यं प्राप्स्यति-भारतर्तुविज्ञानविभागः

ऋतु-विज्ञान-विभागेन संसूचितं यत् पश्चिमीय विक्षोभकारणेन उत्तरभारतम् अद्यारभ्य अस्य मासस्य एकविंशति-दिनांकं यावत् भीषणोष्णप्रकोपात् शैथिल्यं प्राप्स्यति। वार्ताहरैः सह सम्बादे ऋतु-वैज्ञानिकः आर.के. जेनामणिः अकथयत् यत् राष्ट्रियराजधान्याम् अद्य समंकिते तापमाने एकतः द्वि-डिग्रीसेल्सियसमितं यावत् अपचितेः अनुमानमिस्त। असौ अग्रे प्रख्यापितवान् यत् नव-षष्ठ्यधिक-नवदशतम् वर्षात् अनेन नगरेण अति-ऊष्णयुता रात्रिः अनुभूता।

मुख्यमन्त्रिणः निवासस्थाने सत्ताधारीदलस्य नेतुः बन्धकरूपेण ग्रहणं लज्जाजनकम् - जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेशस्य विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः स्वस्य वचनं पारयितुं स्वस्य आधिकारिकनिवासस्थाने स्वस्य दलस्य नेतारं बन्धकं कृत्वा बन्धनं कृतवान् इति प्रकरणम् अत्यन्तं दुर्भाग्यपूर्णं लज्जाजनकं च अस्ति। श्री ठाकुरः बुधवासरे अवदत् यत् राज्यस्य मुख्यमन्त्रिणः विरुद्धं देहरातः काङ्ग्रेसपक्षस्य नेता पूर्वप्रत्याशिना च एतादृशाः आरोपाः अद्यपर्यन्तं राज्ये कोऽपि न श्रुतवान् स्यात्। यस्य आवासात् राज्यस्य जनानां सुविधायाः, सुरक्षायाः च प्रतिज्ञाः अस्ति, तस्मात् स्थानात् वृत्त्या एकः नेता, वैद्यः च तर्जितः अभवत्। एतत् सामान्यं वस्तु नास्ति। मुख्यमन्त्री एतादृशं व्यवहारम् अकरोत् इति आरोपेण राज्यस्य प्रतिबिम्बं अपि कलङ्कितं जातम्। न्यूनातिन्यूनम् सर्वकारेण देवभूमिपरिचयस्य पालनं करणीयम्।

सः अवदत् यत् सार्धैकवर्षेभ्यः विपक्षः एवम् एव वदति यत् मुख्यमन्त्री एकाधिकारिकं व्यवहारं करोति। स्वस्य भावं पारं कर्तुं बाध्यतायाः उपयोगः क्रियते। सत्ताधारीपक्षस्य विधायकात् आरभ्य विपक्षस्य स्वतन्त्रविधायकानां च इच्छानुसारं कार्याणि कार्यं कर्तुं प्रयत्नाः क्रियन्ते। एतादृशेन एकाधिपत्येन क्लिष्टाः काङ्ग्रेसविधायकाः अपि विद्रोहं कृतवन्तः। सर्वकारस्य एतया मनोकृत्या क्लिष्टाः स्वतन्त्राः विधायकाः अपि त्यागपत्रं दत्तवन्तः।

इदानीं मुख्यमन्त्री स्वपक्षस्य वरिष्ठनेतृभिः सह व्यवहारेण सुखखूमहोदयः कीदृशं एकाधिपत्यं बलात् मार्गं प्रयुञ्जे इति पुष्टिः अभवत्। श्री ठाकुरः अवदत् यत् पूर्वं मुख्यमन्त्रिणा दलं त्यक्तवन्तः विधायकाः स्वतन्त्राः विधायकाः च तथैव कृतवन्तः। ते मुक्ततया सर्वकारस्य समर्थनं कर्तुं बाध्यन्ते स्म। यदा समर्थनं न दत्तं तदा तेषां दुर्व्यवहारः, यातना च अभवत्। तस्य व्यापारे आक्रमणं कृतम्। तस्य परिवारः, पौत्राः, बन्धुजनाः च लक्ष्यं कृतवन्तः। तेषां वाहनानि गृहीतानि। तस्य सहचरानाम्, तेन सह निवसतां जनानां च विरुद्धं कार्यविधिः कृता। तेषां अनुचितप्रकरणे स्थापयितुं षड्यंत्रं कृतम्। भाजपानेतारः निरीक्षणे स्थापिताः। सर्वकारस्य कृते उपलब्धा प्रत्येकं दमनपद्धतिः स्वीकृता। भाजपा सर्वकारेण पीडितस्य प्रत्येकं व्यक्तिना सह तिष्ठति। सर्वकारस्य एतद् एकाधिपत्यं न सह्यते।

२१ जून दिनाङ्के प्रत्येकस्मिन् मण्डले आयोज्यते अन्ताराष्ट्रीययोगदिवसः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

भाजपादलस्य प्रदेशोपाध्यक्षः संजीव कटवालः अवदत् यत् यथा वयं जानीमः यत् देशस्य प्रसिद्धस्य लोकप्रियस्य च प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदी इत्यस्य अथकप्रयत्नानाम् कारणात् २०१४ तमस्य वर्षस्य डिसेम्बर् मासस्य २१ दिनाङ्के संयुक्तराष्ट्रसङ्घः १९३ सदस्यदेशानां समर्थनेन २१ जून दिनाङ्कं... "अन्ताराष्ट्रीययोगदिवसः" घोषितः अभवत्। अस्मिन् अवसरे प्रतिवर्षं विविधप्रकारस्य योगकार्यक्रमस्य आयोजनं भवति। प्रदेशाध्यक्षस्य डॉ. राजीवबिन्दलस्य निर्देशानुसारम् अस्मिन् वर्षे अपि विश्वयोगदिवसस्य अवसरे प्रत्येकस्मिन् मण्डले योगकार्यक्रमस्य आयोजनं भविष्यति। अस्य कार्यक्रमस्य कृते सर्वे जिलाध्यक्षाः, जिलासंयोजकाः, मण्डलाध्यक्षाः च स्वस्वविभागेषु अस्य कार्यक्रमस्य समन्वयकाः भविष्यन्ति। अस्य योगदिवसस्य कार्यक्रमस्य अन्तर्गतं प्रत्येकस्मिन् विभागे ४ कार्यक्रमः आयोजिताः भविष्यन्ति। सः अवदत् यत् २०२२ तमस्य वर्षस्य प्रत्याशिनः सर्वे भाजपानेतारः स्वस्वविभागेषु अस्मिन् कार्यक्रमे भागं गृह्णन्ति।

संजीवकटवालः अवदत् यत् किसानसम्माननिधेः अंशं विमोचयितुं सर्वेषां कृषकाणां पक्षतः भाजपा प्रधानमन्त्रिणः धन्यवादं करोति। प्रधानमंत्री मोदी साक्षात्नस्थानान्तरण- (डीबीटी) मार्गेण २० सहस्रकोटिरूप्यकाणि देशस्य ९.२६ कोटिभ्यः अधिकेभ्यः लाभार्थीनां कृषकाणां वित्तकोषसंख्यासु स्थानान्तरितवान्। सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्री-महोदयेन अपि त्रिकोटि-भगिनीः लक्षपति-भगिनी-करणस्य लक्ष्यं प्रति महत् पदानि कृतानि सन्ति। तासां सम्मानं, नूतनाः आयस्रोताः च सुनिश्चिताः भविष्यन्ति। कृषकाः आत्मनिर्भराः भवन्ति इति कटवालः अवदत्। कृषिनिर्यातेषु देशः अग्रणीः अभवत्।

हरियाणायाः पूर्वमुख्यमन्त्रिणः प्रचारपरामर्शकेन सह शिमलायां सर्वकारस्य पतनस्य सन्दर्भे बालुगञ्जे प्रश्नाः

हिमसंस्कृतवार्ता: शिमला।

हिमाचलप्रदेशे सर्वकारस्य पतनस्य षड्यंत्रसम्बद्धे प्रकरणे पूर्वविधायकौ आशीषशर्मा, चैतन्यशर्मा च पुलिसान्वीक्षणे न सम्मिलितौ, तस्मिन् एव प्रकरणे हरियाणाप्रदेशस्य पूर्वमुख्यमन्त्रिणः मनोहरलालखट्टरस्य प्रचारपरामर्शकः तरुणभण्डारी अपि शिमलापुलिसस्य समक्षं उपस्थितः अभवत्। शिमलापुलिसः हरियाणायाः पूर्वमुख्यमन्त्रिणः मनोहरलालखट्टरस्य प्रचारपरामर्शकेन सह बालुगञ्जपुलिसस्थाने प्रायः सार्धद्वयघण्टापर्यन्तं प्रश्नोत्तरं कृतवान् अस्ति। हिमाचलप्रदेशे सर्वकारस्य पतनस्य षड्यंत्रसम्बद्धस्य प्रकरणस्य अन्वेषणे उत्तराखण्डस्य भाजपानेता शिमलापुलिसस्य सहकार्यं न करोति।

भाजपानेता बुधवासरे शिमलापुलिसद्वारा बालुगञ्जपुलिसस्थानम् आहूतः, परन्तु सः पुलिसस्य समक्षं न उपस्थितः। पूर्वं जूनमासस्य १३ दिनाङ्के अपि शिमलापुलिसः नेतारं आहूतवान् आसीत्। भाजपानेतुः अतिरिक्तं बुधवासरे पुलिसेन आशीषशर्मा इत्यस्य सेवानिवृत्तस्य आईएएस-अधिकारी राकेशशर्मा इत्यस्य च सहकारिणौ अपि प्रश्नार्थं आहूताः आसन्, तौ अपि न उपस्थितौ। सूत्रैः ज्ञायते यत् हिमाचले राज्यसभाप्रकरणस्य अनन्तरं उत्तराखण्डभाजपायाः वरिष्ठनेतृणां ऋषिकेशनगरे विद्रोहीविधायकानां वासस्य भोजनस्य च व्यवस्था कृता आसीत्। भाजपानेतुः आज्ञानुसारं तेषां देयकानां भुक्तिः अभवत्। अस्य कारणात् भाजपानेता पुलिसैः आहूतः। राज्यसभानिर्वाचने हमीरपुरस्य पूर्वविधायकः आशीषशर्मा, पूर्वविधायकचैतन्यशर्मणः पिता राकेशशर्मणः च अश्वव्यापारस्य आरोपाः अभवन्। प्रकरणस्य पुलिस-

अनुसन्धाने पुलिसैः यात्रा-संस्थायाः महत्त्वपूर्णानि प्रमाणानि प्राप्तानि सन्ति। शिमलापुलिसः उत्तराखण्डे गंगास्नानसहितस्य भाजपानेतृणां सभायाः व्ययस्य भुक्तिविषये च सूचनाः एकत्रितवती अस्ति। प्रायः ३० लक्षरूप्यकाणि व्ययितानि इति कथ्यते। राज्यसभानिर्वाचनस्य प्रायोजकाः बहवः जनाः पुलिसस्य दृष्टौ सन्ति। काङ्ग्रेसविधायकः संजय अवस्थी तथा विधायक भुवनेश्वरगौड़ः हमीरपुरस्य निर्दलीयविधायकः आशीषशर्मा तथा पूर्वविधायकचैतन्यशर्मा इत्यस्य पिता राकेशशर्मा इत्येतेषां विरुद्धं बालुगञ्जपुलिसस्थाने बजटसत्रे राज्यसभानिर्वाचने पारमतदानप्रकरणे प्राथमिकीम् कृतवन्तः इति। हमीरपुरस्य स्वतन्त्रः विधायकः आशीषशर्मा काङ्ग्रेसविद्रोही, गगरेटस्य विधायकस्य चैतन्यशर्मा इत्यस्य पिता राकेशशर्मा इत्यस्य उपरि राज्यसभानिर्वाचने मतक्रयणस्य, कोटिरूप्यकाणां आदान-प्रदानस्य च आरोपं कृतवान्।

१४ तः २७ जुलाईपर्यन्तं भविष्यति श्रीखण्डमहादेवयात्रा, पञ्जीकरणं प्रारब्धम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - कुल्लूः। उत्तरभारतस्य कठिनतमासु धार्मिकयात्रासु अन्यतमा श्रीखण्डमहादेवयात्रा अस्मिन् समये १४ जुलैतः २७ जुलैपर्यन्तं भविष्यति। एतदर्थं गुरुवासरात् आनलाईनमाध्यमेन पञ्जीकरणप्रक्रिया आरभ्यते। अस्मिन् समये यात्रिकाणां यात्राकाले लघु-मार्गं ग्रहीतुं प्रतिबन्धः भविष्यति। उपायुक्तस्य तोरुलएसरवीशस्य अध्यक्षतायां यात्रायाः सफलसङ्गठनार्थं योजना निर्मिता। बुधवासरे श्रीखण्डमहादेवयात्रा- न्यासस्य सभा समितिभवननिरमण्डे सम्पन्ना। सभायाः अध्यक्षता श्रीखण्डमहादेवयात्रान्यासस्य अध्यक्षः एवं उपायुक्तः कुल्लूः तोरुल एस रवीशः अकरोत्। उपायुक्तेन श्रीखण्डयात्रायाः विषये चायल, जुआगी,

वितानस्य (तंबू/टैंट) व्यापारिभिः यात्रा न्यासस्य सदस्यैः, सह चर्चा कृता। अस्मिन् समये यात्रा जुलै-मासस्य १४ दिनाङ्कात् २७ दिनाङ्कपर्यन्तं भविष्यति इति सभायां निर्णयः कृतः। प्रशासनेन यात्रायाः सज्जता आरब्धा अस्ति। यात्रान्यासस्य अध्यक्षः अवदत् यत् अस्मिन् समये यात्रा पञ्चक्षेत्रेषु विभक्ता अस्ति। अस्मिन् सिंहागाड़, थाचडू, कुनशा, भीमद्वारे, यात्रायाः अन्तिम आधारशिबिरं पार्वतीबाग इत्यत्र प्रशासनेन आधारशिबिराणि स्थापितानि भविष्यन्ति। अस्मिन् क्षेत्रदण्डाधिकारिणः तैः सह प्रभारीपुलिसपदाधिकारिणः च नियुक्ताः भविष्यन्ति। एतेषु आधारशिबिरेषु चिकित्साकर्मचारिणः, राजस्वदलानि, उद्धारदलानि च

नियोजितानि भविष्यन्ति। अस्मिन् वर्षे यात्रायां प्रथमवारं उद्धारदलस्य एसडीआरएफ-एककस्य यात्रायाः अन्तिमे आधारशिबिरे पार्वतीबागे नियुक्ताः भविष्यन्ति। सः अवदत् यत् बहिः राज्येभ्यः आगच्छन्तः भक्तानां कृते श्रीखण्डयात्रायाः कृते ऑनलाईन-पञ्जीकरण-पटलं निर्मितम् अस्ति, यस्मिन् गुरुवासरात् आरभ्य ऑनलाईन-पञ्जीकरणार्थं पटलम् उद्घाट्यते। पार्वतीबागस्य उपरि ये शॉर्टकटमार्गाः गतवर्षे भक्तैः निर्मिताः आसन् ते अस्मिन् समये सुरक्षाकारणात् पिहिताः भविष्यन्ति। एतदतिरिक्तं मार्गाणां पुनर्स्थापनं कर्तुं अधिकारिभ्यः निर्देशाः दत्ताः सन्ति।

हिमाचलं प्राप्तः पूर्वमानसूनकालः शिमलातः मण्डीपर्यन्तं प्रचण्डवृष्टिः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

प्रचण्डतापतरङ्गस्य ग्रहणे स्थिते हिमाचलप्रदेशे पूर्व-मानसून-कालः प्राप्तः अस्ति । बुधवासरे सायं राजधानी शिमलानगरे धर्मशालायां, चम्बायां, कुल्लौ, हमीरपुरे, मण्ड्यां बिलासपुरे इत्यादिषु मेघाः वर्षा च अभवन्, सोलने ऊनायाः गगरटे चिन्तपूर्यां च वर्षाकारणात् तापमानं न्यूनीकृतम्। चम्बामण्डले भरमौर-मणिमहेश-शिखरेषु हिमपातः अभवत् । रोहताङ्गे अपि हिमपातः अभवत् । डल्हौजीक्षेत्रे अशमपातस्य अभिलेखः अभवत् । बुधवासरे सिरमौर-ऊना-बिलासपुर- हमीरपुर-शिमला-काङ्गडा-सोलन- इत्यादिषु सप्तजनपदेषु दिवा तापतरङ्गः प्रचलति स्म। सायंकाले राज्यस्य अधिकांशेषु क्षेत्रेषु आश्रयस्य वर्षा अभवत् । राज्यस्य अनेकक्षेत्रेषु गुरुवासरे शुक्रवासरे च वर्षा-वज्रपातस्य पीत-सचेतना निर्गता अस्ति। जूनमासस्य अन्ते दक्षिणपश्चिममानसूनकालः राज्यं प्राप्स्यति इति अपेक्षा अस्ति । राजधान्यां शिमलानगरे बुधवासरे सायं ५ वादने मेघाः सङ्गृहीताः, प्रचण्डवायुः च प्रवहति स्म, नगरे प्रचण्डवृष्टिः अभवत् । प्रायः द्विहोरा यावत् नगरे प्रचण्डवृष्टिः अभवत्। बुधवासरे कुल्लुतः लाहौल- उपत्यकापर्यन्तं मेघवृष्टिः अभवत्। रोहताङ्गदर्यायाम् अपि वर्षया सह अशमपातः अभवत् । बुधवासरे अपराह्णे मण्डीनगरे विभिन्नस्थानेषु वर्षा अभवत्। जोगिन्दरनगरे जलप्रवाहस्य कारणेन व्यापारिणां वस्तूनि सित्तानि अभवन् । अनेकस्थानेषु विद्युत्-तन्त्रिणाम् उपरि वृक्षाणां पतनेन विद्युतापूर्तिः प्रभाविता अभवत् ।

शेयर-विपणौ उदयः, उच्चस्तरात् विपणौ विक्रयः; सेन्सेक्स-निफ्टी इत्येतौ उभौ अभिलेखौ विरचित्वा पुनः न्यूनौ अभवताम्

सांकेतिक चित्र

हिमसंस्कृतवार्ता: - दिलीपः, नादौनम्

भारतीयशेयरविपणौ बुधवासरे वृद्धिः प्रतिबिम्बिता। अस्मिन् काले प्रमुखाः बेन्चमार्कसूचकाङ्काः सेन्सेक्सः, निफ्टी च स्वस्य नूतनं उच्चस्तरं प्राप्तवन्तौ। अमेरिकी खुदराविक्रयदत्तांशैः मृदुताकारणेन फेडरल रिजर्वतः प्रारम्भिकदरस्य अपेक्षाः सुदृढाः अभवन्। बुधवासरे प्रारम्भिकव्यापारे बीएसई सेन्सेक्सः १७३.३२ (०.२२%) अंकैः वर्धमानः ७७,४५७.३३ अंकस्तरं प्राप्तवान्। अपरपक्षे एनएसई निफ्टी २१.३५ (०.०९%) अंकं प्राप्य २३,५७९.२५ अंकस्तरं प्राप्तवान्। विपणौ १३ प्रमुखक्षेत्रेषु १२ क्षेत्रेषु वृद्धिः अभवत्। निफ्टी इत्यस्य ५० कम्पनीषु ४६ कम्पनीषु लाभः अभवत्।

सुवर्णः ८० रुप्यकैः, रजतश्च १०० रुप्यकैः च बलवत्तरम् अभवत्।

अन्तर्राष्ट्रीयविपणीषु सुदृढप्रवृत्तेः मध्यं बुधवासरे स्थानीयविपणौ सुवर्णस्य मूल्यं ८० रुप्यकाणि वर्धमानं प्रति १० ग्रामं ७२,४३० रुप्यकाणि यावत् अभवत्। मंगलवासरे सुवर्णस्य मूल्यं प्रति १० ग्रामं ७२,३५० रुप्यकेषु जातम् आसीत्। अपरे च रजतोऽपि १०० रुप्यकाणि यावत् वर्धितः।

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम् (सप्तविंशः सर्गः) हनुमतः
जन्मवृत्तान्तकथनम् (तृतीयः खण्डः)

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः

pradiptnath997@gmail.com

पितामहं दृष्ट्वा तदा पुत्रवधार्दितः वायुः पुत्रं समादाय त्वरितः उदतिष्ठत्। वायुः तदा पितामहस्य पादयोः निपत्य प्रणामम् अकरोत्। ततः पितामहः पवनम् उत्थाप्य हस्तेन शिशुं मारुतिम् अस्पृशत्। पितामहस्य स्पर्शमात्रेण जलसिक्तं शस्यं यथा मारुतिः पुनः जीवितम् अवाप्नोत्। पुत्रं प्राणवन्तं दृष्ट्वा हृष्टः वायुः पुरा यथा विरोधं त्यक्त्वा सर्वभूतेषु अचरत्। वायुरोधात् विनिर्मुक्ताः प्रजाः तदा मुदिताः अभवन्। ततः पितामहः ब्रह्मदेवः वायुप्रियकाम्यया देवान् अब्रवीत् भो महेन्द्राग्निवरुणमहेश्वरधनेश्वराः! युष्माकं हितं वक्ष्यामि श्रूयताम्। अनेन शिशुना युष्माकं कर्तव्यं कर्म भविष्यति, अतः युष्माभिः सर्वैः तस्य तुष्टये तस्मै वरः दीयताम्। ततः प्रीतियुक्तः देवराजः इन्द्रः वचनम् अब्रवीत्- मत्करोत्सृष्टवज्रेण यथा अस्य हनुः हतः तथा अयं कपिशार्दूलः नाम्ना हनुमान् इति भविष्यति। अपिच अहं तस्मै अद्भुतं वरं प्रदास्यामि। इतः प्रभृति एषः मम वज्रस्य अवध्यः भविष्यति। ततः भगवान् आदित्यः अब्रवीत् - अहं तस्मै मदीयस्य तेजसः शक्तिकां कलां ददामि। यदा तस्य शास्त्राणि अध्येतुं शक्तिः भविष्यति तदा अहं तस्मै शास्त्रं दास्यामि येन सः वाग्मी भविष्यति। वरुणः तदा अब्रवीत्- वर्षायुतशतेनापि मत्पाशादुदकादपि तस्य मृत्युः न भविष्यति। तुष्टः यमराजः अब्रवीत्, अहं तस्मै मम दण्डात् नित्यशः अवध्यत्वम् अरोगत्वं संयोगे च अविषादं ददामि। मामिका इयं गदा संयोगेषु एनं न हनिष्यति इति धनदः अब्रवीत्। ततः भगवान् शङ्करः अब्रवीत्, एषः मम अवध्यः, मम आयुधानां च अवध्यः भविष्यति। विश्वकर्मा तं बालं दृष्ट्वा अब्रवीत्, मत्कृतानि यानि!

शास्त्राणि दिव्यानि च सन्ति तैः शस्त्रैः एषः अवध्यत्वमापन्नः चिरजीवी भविष्यति। सुराणां वरैः अलङ्कृतं तं मारुतिं दृष्ट्वा सन्तुष्टः ब्रह्मदेवः पवनदेवम् अब्रवीत् हे पवन! तव पुत्रः सर्वेषां ब्रह्मदण्डानाम् अवध्यः भविष्यति। एषः मारुतिः अजेयः अमित्राणां भयङ्करः मित्राणां च अभयङ्करः भविष्यति। एषः मारुतिः कामरूपः कामचारी कामगः प्लवतां वरः कीर्तिमान् च भविष्यति। अपिच एषः संयोगे रोमहर्षकराणि रावणोत्सादनार्थानि रामप्रीतिकराणि कार्याणि करिष्यति। पवनदेवम् एवमुक्त्वा ब्रह्मदेवः अमरैः सह ब्रह्मलोकम् अगच्छत्। पवनदेवोऽपि तदा पुत्रं प्रगृह्य गृहम् आनयत्, पुत्रस्य वरलाभवृत्तान्तम् अञ्जनाम् उक्त्वा ततः निरगच्छत्। हे राम! देवकृपावशतः वरान् प्राप्य एषः वानरपुङ्गवः पूर्ण इव अर्णवः आश्रमेषु निर्भयः ऋषीणाम् अपराधं करोति स्म। शम्भुना कृतः एषः महाबलः सर्वेषां ब्रह्मदण्डानाम् अवध्यः इति जानन्तः ऋषयः सर्वे तं सहन्ते स्म। केसरिणा वायुना च एषः अञ्जनासुतः प्रतिषिद्धः चेदपि एषः पुनः पुनः मर्यादां लङ्घयति स्म। ततः नातिक्रुद्धाः भृग्वङ्गिरसवंशजाः ऋषयः तस्मै शापम् अददुः हे प्लवङ्गम! त्वं यद् बलं समाश्रित्य अस्मान् बाधसे, अस्माकं शापमोहितः त्वं तद् बलं दीर्घकालं न वेत्तासि। यदा तव कीर्तिः केनचित् स्मार्येत तदा तव बलं वर्धेत।

ब्रह्मपुत्रनदः असमीयजनगणस्य प्राणाधारः

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

या काऽपि सभ्यता, क्षेत्रविकासः, उपजीविका, संस्कृतिः, शिक्षा इत्यादीनाम् उपक्रमः तत्तत्क्षेत्रे प्रवाहमानानां बृहन्नदीनां कारणतः भवतीति इतिहासादिषु उल्लिखितं प्राप्यते। यथा, हिन्दूसभ्यता सिन्धुनदीकारणतः जाता इत्यादि। अतः नदी समाजस्य प्राणाधारः भवतीति निराकर्तुं न शक्यते। वस्तुतः जलं हि प्राणिनां प्राणभूतम्, अत्यावश्यकं वा वस्तु इति तु स्वाभाविकमेव। एवमेव भारतस्य बृहन्नदीषु ब्रह्मपुत्रनदः अन्यतमः। एषः हिमालयस्य तिब्बतक्षेत्रतः अनादिकालतः नैर्यन्तरेण प्रवाहमानः वर्तते। तिब्बते एतस्य नाम 'सैंगपो- नदी' इति। अयम् अरुणाचलराज्येण भारतं प्रविशति तथा असमराज्ये बाङ्गलादेशे च प्रवहति। असमराज्यस्य धुबुरीजनपदे प्रवहन् बाङ्गलादेशं प्रविशति। ततः बाङ्गलादेशस्य पद्मानद्या सह सम्मिलति एवम् अन्ते बङ्गालस्य समीपस्थं बङ्गोपसागरं पतति। ब्रह्मपुत्रनदः असमराज्यस्य जीवनरेखा, अथवा भाग्यरेखा एव। अयं सम्पूर्णम् असमराज्यं जलेन सिञ्चति, भूमेः ऊर्वरतां वर्धयति। बृहन्नदीकाः प्रतिदिनं नानासामग्रीम् उद्वा अनेन नदमाध्यमेन कलकतादिकं नानास्थलं प्रति आवागमनं कुर्वत्यः अवलोक्यन्ते। ब्रह्मपुत्रनदेन विना तु असमप्रदेशस्य तथा उत्तरपूर्वाञ्चलक्षेत्राणां विषये कल्पनापि कर्तुं न शक्यते। ब्रह्मपुत्रस्य धार्मिकमहत्त्वम् अविस्मरणीयम्। प्राचीनग्रन्थेषु एतस्य नाम 'लोहित' इति। पौराणिक- कथानुसारम् अस्य नदस्य सम्बन्धः महता मुनिना परशुरामेण सह वर्तते। पितुराज्ञानुसारं तेन मातृहत्या कृता।

परन्तु मातृहत्याजनितपापात् सः नितरां भीतवान्। यदा सः पापमुक्त्युपायं न क्वापि दृष्टवान् तदा ब्रह्मणः समीपम् उपसर्प्य तत्सर्वां प्रवृत्तां घटनां अश्रावयत्। ब्रह्मा तम् आदिष्टवान् यत् चैत्रमासस्य अष्टमं दिनम् 'अशोकाष्टमी' उच्यते, तद्दिने ब्रह्मपुत्रजलेन स्नानं कर्तव्यम्, अनेन स्नानेन मनुष्यस्य सर्वं पापं विनश्यतीति। तदारभ्य हि तद्दिने श्रद्धालवः जनाः ब्रह्मपुत्रनदं गत्वा स्नानं कुर्वन्ति। अस्य नदस्य तीरे हि प्रसिद्धं तीर्थस्नानस्थलं परशुरामकुण्डं विराजते। मकरसङ्क्रान्तौ दूरदेशतः अपि सनातनिनः हिन्दूजनाः स्नानार्थम् अत्र आयान्ति। प्रसिद्धं कामाख्या-मन्दिरमपि अस्य तीरे हि विराजमानमस्ति। अयम् एकः तीव्रप्रवाहयुक्तः नदः। वर्षाकाले अयं सागरवत् विशालः दृश्यते। कृषिक्षेत्रे जलस्य भूमेरुर्वरतायाश्च आवश्यकता भवति। तदावश्यकतां सर्वाम् अयं नदः पूरयति प्रतिवर्षम्। वस्तुतः अस्य नदस्य आधारेण हि कृषिजीवीनः असमवासिनश्च जीवन्तः सन्ति परम्परया इति।

अरुणाचलमाहात्म्यम् (उत्तरार्धः)-१२ वज्राङ्गद्वृत्तान्तः

श्री अभिजित् तोडकरः
abhitr9@gmail.com

मार्कण्डेयः उवाच-हे शिवानन्द नन्दिकेश्वर, भवतः मुखात् शोणेशस्य माहात्म्यं श्रुत्वा अहम् अत्यन्तम् आह्लादितः अस्मि। इतोऽपि पाण्ड्यराजः वज्राङ्गदः शोणाचलेश्वरस्य व्यतिक्रमं कृत्वा पुनः तस्य भक्त्या सम्पदं कथं प्राप्तवान् तन्मां श्रावयतु। अपरं च कान्तिशालिः कलाधरः चेत्येतौ द्वौ विद्याधरौ दुर्वाससः शापात् शोणेशेन कथं मोचितौ?

नन्दिकेश्वरः उक्तवान्- हे मृकण्डुपुत्र, भवतः शिवे नित्यस्थायिनी भक्तिः वर्तते अतः भवता दीर्घायुष्यं प्राप्तमस्ति। पुरा पाण्ड्यदेशे वज्राङ्गदः नाम पार्थिवः आसीत्। सः धार्मिकः न्यायवेत्ता, दानशूरः गाम्भीर्ययुक्तः, शान्तः विनयशीलः एकदारनिरतः शिवपूजनतत्परश्च आसीत्। सः शत्रुञ्जयः आसेतुहिमालयं पृथ्वीं शशास।

कदाचित् मृगयाव्याजेन सः अरुणाचलस्य गहनारण्यं प्रविष्टः। तत्र तेन कश्चित् कस्तूरीमृगः दृष्टः। तस्य च पश्चात् सः कुतूहलेन अश्वारूढश्चलितः। तेन सः धावन् मृगः अरुणाद्रिम् अभितः अत्यन्तं वेगेन अनुगतः। ततश्च सः अत्यन्तं श्रान्तः भूत्वा अश्वत् भूमौ पपात। स्वस्य सामर्थ्यं केन अज्ञातकारणेन अपगतं तथा च मातङ्गेन पीडितः इव कथं सः आत्मग्लानिना अभिभूतः इति सः नैव अजानात्। मम अश्वोपि मां त्यक्त्वा कुत्र पलायितः इति सः अचिन्तयत्। एतावता तेन सहसा एकं

तडिज्जालवत् तेजः अदृश्यत। यदा सः तत् निरीक्षमाणः आसीत् तावता स्वस्य पशुकलेवरं विहाय मृगाश्चो उभावपि किरीटिनौ कुण्डलिनौ हारकेयूरधारिणौ क्षौमवस्त्रधारिणौ भूत्वा तस्य पुरतौ उपातिष्ठताम्। तौ राजनम् ऊचतुः- राजन् अलं विषादेन। अरुणाद्रीशप्रभावतः आवाम् एतं नवं रूपं प्राप्तवन्तौ। राजा विनयान्वितः कृताञ्जलिः च अभाषत्- कौ भवन्तौ याभ्यां मम ईदृशः अभिषङ्गः (शोकः) निर्मितः?

तदा कलाधरः उवाच-आवां पुरा परस्परम् अतिसौहार्दौ विद्याधरौ आस्ताम्। एकदा आवां शोणाद्रेः समीपं दुर्वाससः मुनेः तपोवनम् अगच्छाम। तत्र तेन तपोबलेन शिवाराधनार्थं निर्मिता क्रोशं यावत् दीप्तिमती पुष्पाटिका आवाभ्यां दृष्टा। पुष्पावचयोत्सुकौ भूत्वा आवां तां वाटिकां प्रविष्टवन्तौ। तस्य स्थलस्य आसक्त्या अतिगर्वितः कान्तिशालिः पादाभ्यां आरामभूमिं यदृच्छया घट्टयन् सचारं कृतवान्। पुष्पाणां गन्धातिशयेन मोहितः सन् अहं पुष्पावचयार्थं हस्तं पुष्पेषु न्यस्तवान्। तदा तपसां राशिः, ज्वलन् हुताशनः इव वक्रभ्रुकुटिः दुर्वासाः रोषदृशा आवां ज्वालयन्निव अभर्त्सयत्- आचारहीनौ भवन्तौ कौ मम कोपवह्निं प्रवेष्टुकामौ शलभौ? शिवसपर्यार्थं निर्मितमिदं मम पावनं तपोवनं सूर्यचन्द्रमसावपि पादैः न स्पृशतः। ममानुजां विना षट्पदा अपि अत्र न भ्रमन्ति वायुरपि न वाति। तदिदं वनं पादसञ्चारेः दूषयन्नेषः पातकी परवाह्यत्वपीडितः अश्वः भवतु। अयमपरः अपि पुष्पगन्धलोभी गन्धसारङ्गः

भूत्वा अचलकन्दरे पततु। तस्य शापवज्रस्य प्रहारात् विगतगर्वौ भूत्वा आवां तत्क्षणमेव तं मुनिं शरणं गतौ। तस्य चरणोपसङ्ग्रहणं कृत्वा 'भवतः अमोघशापस्य अन्तः कथं भवेत् तत्कथ्यताम्' इति तं मुनिम् अभ्यर्थितवन्तौ। आवयोः अतिदीनताम् अवलोक्य सः मुनिः करुणाद्रैः अतिशीतलः अभवत्। सः उक्तवान्- दुर्धियोः भवतोः शापात् मुक्तिः अरुणाद्रेः प्रदक्षिणं विना न शक्या। पुरा कदाचित् अरुणेशः यदा इन्द्रविष्णवादिभिः देवैः परिचर्यमाणः सभायाम् उपविष्टः आसीत् तदा नन्दनवनस्य देवतया पाटलवर्णं फलमेकं अरुणेशाय उपायनीकृतम्। बाल्यात् कुतूहलाक्रान्तौ गणेशषडाननौ तं लोभनीयफलं पितरम् अयाचेताम्। तदा हस्तसम्पुटेन तत्फलं गोपयन् शिवः फलतृषितौ तौ कुमारौ प्राह- भवतोः मध्ये यः कोपि इमां समस्तां पृथिवीं प्रदक्षिणीकर्तुं समर्थः स्यात् तस्मै अहं एनं फलं दास्यामि।

तदा षण्मुखः सत्यमेव मेदिनीं परिक्रमितुं गतः। हेरम्बस्तु केवलं पितृभूतस्य शोणशैलस्य प्रदक्षिणां कृत्वा सत्वरं प्रतिनिवृत्तः। तस्य चातुर्यं दृष्ट्वा प्रीतेन शिवेन तस्य मस्तकं प्रेम्णा आघ्राय तस्मै तत्फलं दत्तम्। भवान् अद्यप्रभृति सर्वेषां फलानाम् अधिनायकः भवतु इति गणेशाय वरोपि दत्तः। सर्वान् सुरासुरान् सभाजनान् सः अवदत्-एषः शोणाद्रेः मम एव स्थावराकारः अस्ति। यः तस्य प्रदक्षिणां कुर्यात् सः मम सारूप्यं प्राप्नुयात्। यस्य पादे प्रदक्षिणजनिता पीडा उद्भवेत् सः उत्कृष्टं शाश्वतं पदं प्राप्नुयात्। एतस्मात् शम्भोः शासनात् सर्वे देवाः शोणशैलप्रदक्षिणं विधाय स्वस्वेषितं प्राप्तवन्तः। शोणाचलस्य प्रदक्षिणेन भवतोः अपि शापस्य अन्तः भविष्यति। पशुयोनिं प्राप्तवतोः अपि भवतोः शोणाचलप्रदक्षिणा पाण्ड्यनृपतेः दोषेण सेत्स्यति। एवं दुर्वाससः शापस्य प्रभावात् आवां तिर्यग्योनिं प्राप्तौ।

साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ (Sanskrit Version of Hindi film song - गवाह है चान्द तारे गवाह है --")

हिमसंस्कृतगीतमञ्जरी

M - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
सङ्गयोर् उभयोर् मत्ततानिजयोर्
(अथवा - मेलयाया नू उभयोर् मत्ततानिजयोर्)
दिशौ नु साक्षिण्यौ
F - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
सङ्गयोर् उभयोर् मत्ततानिजयोर् दिशौ नु साक्षिण्यौ
साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ ----- (०१)
M - त्वां स्थापयामि हृदये मे गुप्त्वा
स्पन्दोऽसि त्वं मे ही
प्रेक्षेऽपि त्वां नू सायं प्रातः दर्पणः त्वं मे ही
M - त्वां स्थापयामि हृदये मे गुप्त्वा
स्पन्दोऽसि त्वं मे ही
प्रेक्षेऽपि त्वां नू सायं प्रातः दर्पणः त्वं मे ही
जीयात्र त्वत्तोऽपि भूत्वा पृथक्
F - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
सङ्गयोर् उभयोर् मत्ततानिजयोर् दिशौ नु साक्षिण्यौ
M - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
M - दामिनी दामिनी दामिनी ओ मे हि दामिनी
दामिनी दामिनी दामिनी ओ मे हि दामिनी
F - दामिनी दामिनी दामिनी ओ ते हि दामिनी
दामिनी दामिनी दामिनी ओ ते हि दामिनी ----- (०३)
F - न स्मृतजगती अहं नु आसम्
प्रेम्णि यदा अपतम्
त्वां विना किञ्चित् प्रार्थये नैव
त्वं प्रियः, त्वं प्रियः, त्वम्
F - न स्मृतजगती अहं नु आसम्
प्रेम्णि यदा अपतम्
त्वां विना किञ्चित् प्रार्थये नैव

त्वं प्रियः, त्वं प्रियः, त्वम्
चित्ते मे आशा तावत्, अधरे क्षेमौ
M - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
सङ्गयोर् उभयोर् मत्ततानिजयोर्
दिशौ नु साक्षिण्यौ
F - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
M - साक्षिण्यौ चन्द्रतारे साक्षिण्यौ
M - दामिनी दामिनी दामिनी ओ मे हि दामिनी
दामिनी दामिनी दामिनी ओ मे हि दामिनी
F - दामिनी दामिनी दामिनी ओ ते हि दामिनी
दामिनी दामिनी दामिनी ओ ते हि दामिनी ----- (०३)

रचयिता- डॉ. रुरुकुमारमहापात्रः
(अध्यापकः) राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

असमराज्ये सततं जायमानया वृष्ट्या अनेकेषु जनपदेषु समान्यं जनजीवनं प्रभावितं जातम्

सिक्किम-प्रदेशे जलप्लावित-क्षेत्रेषु साहाय्योद्धार-कार्याणि रक्षाभियानञ्च द्रुतगत्या प्रवर्तते। मंगन-जनपदस्य लांचुग-चुंगथांग-प्रभावित क्षेत्रयोः त्रिशतोत्तरैक-सहस्रं पर्यटकः सुरक्षित-स्थानेषु सम्प्राप्ताः सन्ति। मंगन-जनपदाधिकारी हेम-कुमार-छेत्री आकाशवाणीं संसूचितवान् यत् अवरुद्ध-पर्यटकानां निष्कासन कार्यम् सम्पूरयिष्यते। तत्रैव असमराज्ये सततं जायमानया वृष्ट्या अनेकेषु जनपदेषु समान्यं जनजीवनं प्रभावितं जातम्। अनया अत्यधिक-वृष्ट्या पञ्चदश-जनपदानां सार्धक-लक्षजनाः संकटग्रस्ताः विद्यन्ते। परह्यः रात्रौ करीमगंज-जनपदे भूस्खलनेन पञ्चजनाः दिवंगताः। अस्य जनपदस्य सर्वे विद्यालयाः ह्यः अद्य च पिहिताः। गुवाहाट्यामपि जलभरणस्य सूचनास्ति। जलप्लावितेषु विविधेषु जनपदेषु पथ-सञ्चार-सेवापि बाधिता भवति। एतदतिरिच्य अरुणाचल प्रदेशे भारतर्तु-विज्ञान-विभागेन पूर्वीय कामेंग-पापुमपारे-दिबांग-उपत्यका-जनपदेषु रक्तवारिणीकी जनसञ्चेतना प्रसारिता। नवदशच जनपदेभ्यः नारङ्गवारिणीकी शेषेभ्यश्च पीतवारिणीकी संचेतना प्रदत्ता। अवधेयं वर्तते यत् कासिगंसा क्षेत्रे सहसागतेन जलप्लावनेन राष्ट्रिय-राजमार्गस्य पञ्चदशाधिक-चतुश्शतम् इत्यस्य एको भागः निमग्नो जातः। येन हि यातायातसेवा पूर्णतया स्थगिता अभवत्।